

рес. 208/15.01.21
в.к.2

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р **Венета ХРИСТОВА Матеева**

ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“,

Стопански факултет,

катедра „Стопанско управление“

на дисертационния труд

на маг. фарм. **Петър Пламенов Тишков**

на тема: **„Изследване на възможностите за повишаване на ефективността на управление на фармацевтичните предприятия в конкурентна среда “**,

представен за придобиване на образователната и научна степен **„доктор“**

по докторска програма в

Област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление 3.7. Администрация и управление

Научна специалност „Организация и управление извън сферата на

материалното производство (сигурност и отбрана)“

Велико Търново, 2021 г.

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем

Един от сериозните проблеми на съвременното е свързан с адекватността на здравната система, от чието ефективно функциониране, с цялото ѝ разнообразие на форми и системи, днес имаме жизненоважна необходимост от когато и да било през последните над 50 и повече години. Дисертационният труд се фокусира върху един по-слабо изследван аспект от работата на фармацевтичното предприятие, какъвто е наборът от възможности за повишаване на ефективността на управлението му в условията на силно конкурентна среда. Фармацевтичният бизнес се характеризира с особена специфика, породена от специфичния род стока, която е в основата му. Той е между това да е гарант на здравето на хората, да отговаря на сериозните регулации, поставени от държавата и да генерира, търси най-доброто приложение на иновации, благодарение, на които да се гарантира както бъдещото му развитие, така и запазването на живота и здравето на човешкия фактор на разумна за него цена. Авторът отчита тези особености и внимателно посочва ограниченията в проучването си.

Дисертацията се състои от увод, изложение в три глави, общи изводи, заключение, списък на съкращенията, библиография и приложения. Изложението съдържа авторски текст, представен в обем от 270 стр. (без приложенията). В основния текст се съдържат 61 фигури и 16 таблици. В приложението са включени 10 фигури. Дисертантът използва много широк кръг от литература – 274 заглавия, разделени в три групи – научни източници (на кирилица са 79 и на латиница 52), 34 нормативни актове, 109 интернет източници.

В дисертационният труд се прилага адекватна методология на изследване, съответстваща на целта и задачите му. Темата на дисертационен труд съответства с основното съдържание на разработката.

2. Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд

В дисертационният труд са видни успешно постигнати научни и научно-приложни резултати, които са генерирани въз основа на проучвания и анализи на теоретичното представяне на проблематиката и практическото приложение и състояние на фармацевтичния бизнес. Резултатите се представени в две направления: научни резултати и научно-приложни резултати.

В първото направление са обособени следните два приноса:

- Обогатена е теорията на фармацевтичния мениджмънт, като е представена относително завършена научно-теоретична концепция за необходимостта от стратегически мениджмънт за ефективен мениджмънт на съвременното фармацевтично предприятие в динамична и конкурентна бизнес среда.
- Създадена е методология за стратегически решения за ефективен мениджмънт на фармацевтичното предприятие, като е предложена политика за отговорно корпоративно управление, модел на счетоводна политика и методическо ръководство за прозрачност.

В направлението научно-приложни резултати са видни следните:

- Обоснована и доказана е научно-експертната платформа на извършените изследвания за състоянието и перспективите за развитие на фармацевтичното предприятие в конкурентна среда на основата на аналитичния модел за финансова устойчивост на реална база данни.
- Представен е концептуален модел за управление на риска посредством определени математически зависимости за прогнозиране на риска, чийто условен характер е обусловен от изискванията за конфиденциалност на информацията за изследваното предприятие.
- Разработен е модел за ефективен мениджмънт на изследваното Представителството чрез използването на нетрадиционни и

интелигентни системи за комплексен анализ на финансовата устойчивост като елемент на финансовото равновесие и измерващи степента на риск от фалит.

- Създадени са модели за рационализиране на управленските решения на база анализа на йерархиите и инструментариума за стратегическа обработка на данни от финансовите отчети на Представителството, инструментариума на регресионния анализ и анализ на вида на разпределението на финансовите резултати по абсолютни и относителни икономически параметри.

Прави впечатление приложния характер на резултатите и предложенията от дисертацията.

3. Критични бележки

Има допуснати незначителни пропуски от технически и дискуссионен характер. Бих искала да отправя няколко препоръка към докторанта, а именно:

- Извършване на редакторски корекции в текста и синхронизиране на номерацията на таблиците в глава трета в автореферата;
- Продължаване и задълбочаване на изследванията и извън Egis Pharmaceuticals PLC;
- Популяризиране на създадения модел на приложение сред мениджмънта на фармацевтичните компании, поради практико-приложната му стойност.

Направените препоръки не намаляват научната стойност на разработката, но биха подобрили следващи научни разработки на изследователя.

4. Заключение

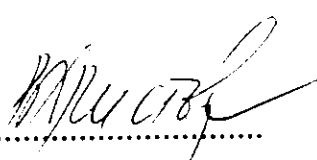
Считам, че разработеният дисертационен труд с автор Петър Пламенов Тишков е завършен труд с научна и научно-практическа значимост и възможност за реално приложение на резултатите в полза на мениджмънта на фармацевтичния бизнес. С него се обогатява теорията и практиката в тази толкова нужна в настоящето (и не само) сфера.

5. Оценка на дисертационния труд

Предложеният дисертационен труд отговаря на изискванията на Закона за развитие на академични състав в Република България и по безспорен начин обогатява теорията и практиката. В тази връзка, той следва да бъде оценен с **положителна оценка**. Предлагам на членовете на научното жури да присъдят придобиването на образователна и научна степен „доктор“ в Област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, Професионално направление 3.7. „Администрация и управление“, Научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство“ (Сигурност и отбрана) на Петър Пламенов Тишков.

Дата: 15.01.2021 г.

Велико Търново

Член на журито: .....

доц. д-р Венета Христова

1711 pet. doc / 18.01.21
ex 2

STATEMENT

by **Assoc. Prof. Dr. Veneta HRISTOVA Mateeva**

“St. Cyril and St. Methodius” University of Veliko Tarnovo,

Faculty of Economics,

Department of Economic Management

of the dissertation of mag. farm. **Petar Plamenov Tishkov**

titled: **“Study of the possibilities for increasing the efficiency of management**

of pharmaceutical companies in a competitive environment”,

presented for obtaining the educational and scientific degree “Doctor”,

field of higher education 3. Social, economic and legal sciences,

professional field 3.7. Administration and management,

scientific specialty "Organization and management outside the field of material

production (security and defense)"

Veliko Tarnovo, 2021

1. Relevance and significance of the developed scientific problem

One of the serious problems of our time is related to the adequacy of the health system, the effective functioning of which, with all its variety of forms and systems, today we have a vital need for at any time in the last 50 years or more. The dissertation focuses on a less studied aspect of the work of the pharmaceutical company, such as the set of opportunities to increase the efficiency of its management in a highly competitive environment. The pharmaceutical business is characterized by a specificity caused by the peculiar type of product, which is its basis. It is meanwhile to be a guarantor of human health, to meet the serious regulations set by the state and to generate, seek the best application of innovations, thanks to which to ensure both its future development and preservation of life and the health of the human factor at a reasonable cost to them. The author takes into account these features and carefully points out the limitations of his study.

The dissertation consists of an introduction, an exposition in three chapters, general conclusions, conclusion, list of abbreviations, bibliography and annexes. The main text contains author's text, presented in a volume of 270 pages (excluding the annexes). In the main text, there are 61 figures and 16 tables. 10 figures are included in the annexes. The dissertation uses a very wide range of literature - 274 titles, divided into three groups - scientific sources (79 in Cyrillic and 52 in Latin), 34 regulations, 109 Internet sources. In the dissertation work, an adequate research methodology is applied, corresponding to its purpose and tasks. The topic of the dissertation corresponds to the main content of the paper.

2. Evaluation of the scientific results and the contributions of the dissertation

The dissertation shows successful scientific and applied results, which are generated based on research and analysis of the theoretical presentation of the studied problem and the practical application and state of the pharmaceutical

business. The results are presented in two directions: scientific results and scientific-applied results.

The following two contributions are distinguished in the first direction:

- The theory of pharmaceutical management is enriched by presenting a relatively complete scientific-theoretical concept of the need for strategic management for effective management of the modern pharmaceutical company in a dynamic and competitive business environment.

- A methodology for strategic decisions for effective management of the pharmaceutical company has been created, proposing a policy for responsible corporate governance, an accounting policy model and a methodological guide for transparency.

The following are visible in the field of scientific and applied results:

- The scientific-expert platform of the conducted research on the state and prospects for development of the pharmaceutical enterprise in a competitive environment is substantiated and proven based on the analytical model for financial stability on a real database.

- A conceptual model for risk management through certain mathematical dependences for risk forecasting is presented, the conditional nature of which is determined by the requirements for confidentiality of the information about the surveyed enterprise.

- A model for effective management of the researched Representation has been developed using non-traditional and intelligent systems for complex analysis of financial sustainability as an element of financial equilibrium and measuring the degree of risk of bankruptcy.

- Models for rationalization of management decisions based on the analysis of hierarchies and tools for strategic processing of data from the financial statements of the Representation, tools of regression analysis and analysis of the type of distribution of financial results by absolute and relative economic parameters.

The applied nature of the results and proposals from the dissertation is at very good level.

3. Critical notes

There are minor technical and debatable omissions. I would like to make a few recommendations to the PhD student, namely:

- Making editorial corrections in the text and synchronizing the numbering of the tables in Chapter 3 in the abstract;
- Continuation and deepening of research beyond Egis Pharmaceuticals PLC;
- Promotion of the created application model among the management of the pharmaceutical companies, due to its practical and applied value.

The recommendations made do not diminish the scientific value of the development, but would improve further research developments of the researcher.

4. Conclusion

I believe that the dissertation developed by Petar Plamenov Tishkov is a completed work of scientific and scientific-practical significance and an opportunity for real application of the results in favor of the management of the pharmaceutical business. It enriches the theory and practice in this much needed in the present (and not only) field.

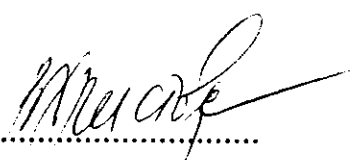
5. Evaluation of the dissertation

The proposed dissertation meets the requirements of the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria and indisputably enriches the theory and practice. In this regard, it should be assessed with a positive assessment. I propose to the members of the scientific jury to award the acquisition of educational and scientific degree “Doctor” in the field of higher education 3. “Social, economic and legal sciences”, Professional field 3.7.

“Administration and management”, Scientific specialty “Organization and management outside the field of material production” (Security and Defense) by Petar Plamenov Tishkov.

Date: 15.01.2021

Veliko Tarnovo

Member of the scientific jury: .....

Assoc. Prof. Dr. Veneta Hristova